

UMEÅ UNIVERSITET

INSTRUKTION FÖR UPPFÖLJNING AV VERKSAMHET OCH EKONOMI FÖR ÅR 2023

Typ av dokument:	Instruktion
Datum:	2023-10-13
Dnr:	FS 1.1-1884-23
Beslutad av:	Rektor
Giltighetstid:	2023-10-01 -2024-09-30
Område:	Styrning, ekonomi, planering och uppföljning
Ansvarig förvaltningsenhet:	Planeringsenheten
Ersätter dokument:	Instruktion för uppföljning av verksamhet och ekonomi för år 2022 FS 1.1-1728-22/beslutsdatum 2022-10-07

Innehåll

1.	Beskrivning	1
2.	Bakgrund.....	1
3.	Uppföljning genom dialogträffar	1
4.	Avstämning av verksamhetsplan	2
4.1	Teman, indikatorer och handlingsplaner.....	2
5.	Insatser i syfte att stärka forskning och utbildning.....	3
6.	Nationella uppdrag	3
7.	Kvalitetsarbete	4
7.1	Kvalitetsarbete i utbildning.....	4
7.2	Kvalitetsarbete i forskning	4
8.	Ekonomi.....	5
9.	Årsredovisning.....	5

1. Beskrivning

Denna instruktion ger anvisningar för uppföljning, främst avseende verksamhet, kvalitetsarbete och ekonomi.

Anvisningarna riktar sig till fakulteter, Lärarhögskolan (LH), Universitetsbiblioteket (UmUB) och Universitetsförvaltningen (UF). I vissa fall anges tidpunkter som också innefattar institutioner, arbetsenheter och förvaltningsenheter. Detsamma gäller centrum om inte annat föreskrivits i centrets instruktion. För att underlätta läsningen av dokumentet benämns allt fortsättningsvis som *Fakultetsnivån*. Fakulteter, UmUB och UF ansvarar för att vidareförmedla relevanta anvisningar till institutioner eller motsvarande. Mer information om planering och uppföljning återfinns på Aurora (organisation och styrning/planering och uppföljning).

2. Bakgrund

Rektor fastställde 1 juli 2023 *Verksamhetsplan 2023–2025 Umeå universitet*.

Umeå universitets verksamhetsplan utgår från den av universitetsstyrelsen beslutade *Visionen för Umeå universitet*, där långsiktighet, tillit och transparens är viktiga ledord. Inriktningen är att arbeta med tillitsbaserad styrning utifrån visionsdokumentet.

Det innebär att utgångspunkten för uppföljning av verksamhetsåret 2023 också är tillitsbaserad. Målet är att i så stor utsträckning som möjligt begränsa inrapportering av uppföljningsdokument, m.m. Uppföljningen genomförs vanligtvis i samband med dialogträffar mellan fakultetsledning/motsvarande och universitetsledning. På motsvarande sätt följer *Fakultetsnivån* upp verksamhetsåret 2023 tillsammans med institutioner, centrum, arbetsenheter och förvaltningsenheter på det sätt som de finner mest effektivt.

I *Instruktion för uppföljning av verksamhet och ekonomi för år 2023* har samtliga perspektiv integrerats, d.v.s. arbetsmiljö-, student-, samverkans-, internationaliserings-, tillgänglighets-, och hållbarhetsperspektivet. Instruktionen bedöms inte få några konsekvenser för jämställdheten vid Umeå universitet.

3. Uppföljning genom dialogträffar

Universitetsledningen har gradvis anpassat uppföljning av verksamheten till en tillitsbaserad styrning. Numera sker uppföljningen i huvudsak genom dialoger enligt följande upplägg.

November–december 2023: Dialog om budget, riskanalys och eventuella revideringar gällande verksamhetsplan inför 2024. Fakultetsnivåns myndighetskapital och vilka planer som finns för användning av kapitalet behandlas också. I samband med planeringsdialogerna kommer fakultetsnivåns genomförande av aktiviteter för att anpassa utbildningsvolymen till tilldelad budgetram för utbildning att tas upp, samt resultat och effekter av dessa.

Mars–april 2024: Fakultetsnivåns avstämning av verksamhetsplan/verksamhet 2023 och eventuella avvikelser jämfört med verksamhetsplan, kvalitetsarbete, digitalisering, nationella uppdrag och ekonomi för 2023.

4. Avstämning av verksamhetsplan

Varje organisatorisk enhet ska årligen göra en avstämning av sin verksamhetsplan. I de fall det finns särskilda avvikelser jämfört med verksamhetsplanen, ska dessa kommenteras och analyseras, samt planerade åtgärder för att hantera avvikelser anges. Här kan särskilt nämnas kvalitet i utbildningen där självskattningen ska beläggas som stödjer den angivna nivån, se mer under avsnitt 7. Övrigt innehåll, omfattning och form avgör fakultetsnivån, så att avstämningen blir så ändamålsenlig som möjligt för den egna verksamheten. Underlag till nyckeltalstabeller kommer även inför uppföljning av verksamhetsåret 2023 att finnas tillgänglig via beslutsstödsystemet Fokus senast **2024-02-01**.

Avstämnings av verksamhetsplaner på institutionsnivå/motsvarande sker enligt den egna fakultetens/motsvarande anvisningar.

Fakultetsnivån rapporterar sin fastställda avstämning senast **2024-03-15**. Rapportering sker till planering@umu.se

4.1 Teman, indikatorer och handlingsplaner

Av *Verksamhetsplan 2023–2025 Umeå universitet* framgår ett antal övergripande teman och inriktningar/aktiviteter. Återkoppling av Fakultetsnivåns arbete med övergripande teman sker i samband med uppföljningsdialoger mellan fakultetsledning/motsvarande och universitetsledning.

Umeå universitets strategiska råd för forskning, utbildning respektive administration, digitalisering samt likabehandling ansvarar för att genom indikatorer eller på annat sätt följa och analysera temana i verksamhetsplanen.

Umeå universitet har ett antal handlingsplaner bland annat gällande kompetensförsörjning, klimat och hållbarhet, arbetsmiljö och lika villkor, HRS4R samt jämställdhetsintegrering. Planerna ägs av en ansvarig förvaltningsenhet med koppling mot ett strategiskt råds ansvarsområde.

Umeå universitets strategiska råd för digitalisering ansvarar för att samordna universitetets arbete med digitalisering i enlighet med digitaliseringsstrategi vid Umeå universitet (FS 1.1-1891-23). Under verksamhetsperioden kommer ett självskattningsarbete, liknande det som genomförs inom kvalitetsarbetet för utbildning (avsnitt 7), genomföras för samtliga fem områden som ingår i digitaliseringsstrategin; ledning, infrastruktur, trygghet, kompetens och innovation.

Handlingsplanerna följs upp i särskild ordning enligt vad som framgår av respektive plan. Den senast aktuella redovisningen av respektive plan presenteras årligen av ansvarig enhet, samtidigt som utfallet av indikatorerna. Redovisningen sker i berört strategiskt råd (i huvudsak RADON och LIV).

5. Insatser i syfte att stärka forskning och utbildning

Universitetsstyrelsen har tidigare beslutat att fastställa inriktning och omfattning för satsningen *Insatser i syfte att stärka forskning och utbildning* (Dnr FS 1.1-368-21). Särskilda uppföljnings- och ekonomirutiner har fastställts (dnr FS 1.1.-368-21).

Information om utvecklingen för samtliga aktiviteter presenteras årligen i en samlad årsrapport vid universitetsstyrelsens möte i juni. Uppföljning sker per aktivitet inom respektive insatsområde som anges i rektorsbeslut om tilldelning av medel (delbeslut 1 2021-05-18 dnr: FS 1.1-386-21, delbeslut 2 2021-09-07 dnr: FS 1.1 -386-21). De uppgifter som ligger till grund för rapporten är respektive fakultets/enhets årliga avstämning av verksamhetsplan där arbetet med aktiviteterna beskrivs. En komplettering görs även med aktiviteter eller dylikt, som inträffat efter det att verksamhetsplanerna tagits fram till och med tertial 1 (T1). Information om vilken form av komplettering som behövs sänds ut av Planeringsenheten till berörda. Uppgifterna lämnas till Planeringsenhetens epost, planering@umu.se.

Vid övriga avrapporteringstidpunkter följs det ekonomiska utfallet via Raindance av Planeringsenheten, se tidsplanen nedan. Vid uppföljningen med anledning av låg medelsförbrukning/avvikelse från aktivitetsplanen efterfrågas information av Planeringsenheten från återrapporteringsansvariga. Nedan framgår en tidsplan för uppföljningen, se nedan.

Universitetsstyrelsen	Uppföljningsperiod	Aktiviteter
2023-10-04	Tertial 1-2 2023	Avvikelseberättelse jämfört med planen samt ekonomisk rapport om samtliga aktiviteter.
2024-02-20	Tertial 1-3 2023	Avvikelseberättelse jämfört med planen samt ekonomisk rapport om samtliga aktiviteter.
2024-06-04	Tertial 1 2024	Rapport om samtliga aktiviteter sammanställs (inklusive ekonomi).
2024-09-25	Tertial 1-2 2024	Avvikelseberättelse jämfört med planen samt ekonomisk rapport om samtliga aktiviteter.

6. Nationella uppdrag

En avstämning av de nationella uppdragen som har getts till Umeå universitet via regleringsbrev för år 2024 sker i samband med ordinarie uppföljningsdialoger **mars-april 2024** mellan fakultetsledning och universitetsledning. Planeringsenheten skickar ut en sammanställning av alla regleringsbrevsuppdrag i början av varje kalenderår.

7. Kvalitetsarbete

7.1 Kvalitetsarbete i utbildning

Kvalitetsdialoger är en viktig komponent i Umeå universitets kvalitetssystem för utbildning. Universitetsledningens kvalitetsdialoger med fakulteter/LH baseras på en självskattning från respektive verksamhet och tar därmed sin utgångspunkt i varje fakultets förutsättningar. Fakulteternas/LH:s självskattning ska minst omfatta nedanstående tre centrala aktiviteter i kvalitetssystemet för utbildning:

- Aktivitet 3. Kursutvärdering.
- Aktivitet 6. Verksamhetsplan för utbildningsprogram och forskarutbildningsämne.
- Aktivitet 7. Utbildningsutvärdering genom kollegial extern granskning.

Självskattningen genomförs i enlighet med tabellen nedan. Självskattning av aktiviteterna ska göras dels för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, dels för utbildning på forskarnivå. För att verksamheten ska befinna sig på en viss nivå ska i princip nivåerna under vara genomförda. Kortfattad beskrivning av de belägg som stödjer nivån i självskattningen ska finnas med i avstämningen av den egna verksamhetsplanen/verksamheten.

Uppföljningen av 2023 ska därutöver, enligt samma modell, omfatta självskattning av Fakultetsnivåns systematik i arbetet med breddad rekrytering och breddat deltagande (=genomströmning) i utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Åtgärder och det systematiska arbetet med Studentundersökningar och Studentkårsskrivelsen, se aktivitet 1 och 2 i kvalitetssystemet för utbildning, ska kommenteras i uppföljningen och ingå i dialogträffarna med Universitetsförvaltningen och Universitetsbiblioteket.

Nivå	Beskrivning	Exempel på belägg
0	Vi har inte diskuterat nödvändigheten av aktiviteten eller uppnått enighet i organisationen att det är prioriterat att arbeta med	
1	Vi har en konsensus i organisationen att vi ska jobba aktivt med införandet av aktiviteten	Beslut, formulerade mål, identifierat koppling till övrig verksamhet
2	Vi har initierat diskussion och planerar implementeringsarbete	Projektplaner, resurssättning
3	Vi har kommit en bit på väg vad gäller implementering	Genomförda pilotprojekt, andel av organisationen som genomfört aktiviteten
4	Vi har implementerat verksamhet som är kopplad till aktiviteten	Aktiviteten genomförs inom hela organisationen, uppföljning av utfall
5	Vi arbetar kontinuerligt med att förbättra implementeringen av aktiviteten	Uppföljning av utfall, genomförda förändringar av aktiviteten

7.2 Kvalitetsarbete i forskning

Enligt Policy för kvalitetsutveckling och kvalitetssäkring av forskning vid Umeå universitet (FS 1.1-1121-23) ansvarar det strategiska rådet för forskning och utbildning på forskarnivå för

att utforma systematik för uppföljning av fakulteternas och Lärarhögskolans kvalitetsarbete, som underlag för ömsesidigt lärande inom universitetet och för att identifiera behov av åtgärder. Uppföljningen ska enligt policyn också ligga till grund för en årlig kvalitetsrapport till universitetsstyrelsen.

Fakulteterna och Lärarhögskolan ska lämna en redovisning av kvalitetsarbetet inom forskning, enligt anvisningar som utarbetas av strategiska rådet för forskning och utbildning på forskarnivå, senast **2024-03-15**. Rapportering sker till planering@umu.se.

8. Ekonomi

Umeå universitet ska i så hög grad som möjligt årligen nyttja tillgängliga resurser till att bedriva utbildning och forskning av hög kvalitet (Ekonomistyrregler 2022-04-20, dnr: FS 1.1-611-229). Ekonomisk uppföljning sker vid fastställda prognostillfällen varje tertiäl samt vid årsbokslut. Ekonomisk uppföljning redovisas vid samtliga av universitetsstyrelsens sammanträden.

Fakultetsnivån rapporterar sitt bokslut för 2023 (ekonomiskt utfall för helåret) senast **2024-03-15** via universitetsgemensam bokslutsmall och ev. särskilt bokslutsdokument. I bokslutsdokumentet (alternativt bokslutsmall) ska de tre rapporterna från Fokus/Ekonomi/Bokslut inkluderas i pdf-format (resultaträkning, intäkter och kostnader per verksamhetsgren, samt intäkter, kostnader och balanserade medel per institution). Ekonomisk uppföljning och prognos för helår 2024 (P1 resp. P2) rapporteras för fakultetsnivån senast **2024-05-31** respektive senast **2024-09-27**. Bokslut för helåret 2024 rapporteras senast **2025-03-14**. Rapportering sker till planering@umu.se.

För institutioner/centrum/arbetsenheter/förvaltningsenheter gäller rapportering senast **2024-05-23** (P1), samt senast **2024-09-19** (P2) enligt särskilda anvisningar från fakulteter/UF, liksom rapporteringstidpunkt för bokslut.

Se webbsidan (Aurora) för Ekonomisk planering och uppföljning för mer information om ekonomisk uppföljning.

9. Årsredovisning

Umeå universitet rapporterar årligen sin verksamhet enligt instruktion och regleringsbrev. För samtliga rapporteringskrav rapporterar berörda parter enligt separata anvisningar. Övergripande information, tidplan och sammanställning över återrapporteringskrav, m.m. skickas ut till rapporteringsansvariga senast **2023-10-13**.

2023-12-14 gäller som senaste rapporteringsdatum för de underlag och kommentarer som inte är beroende av att våra källsystem har stängt för år 2023, medan **2024-01-22** gäller som senaste rapporteringsdatum för avsnitt och underlag beroende av att källsystemen Ladok och Primula har stängt. Samtliga underlag rapporteras enligt särskilda instruktioner och till TEAMS-ytan för ÅR 2023.